

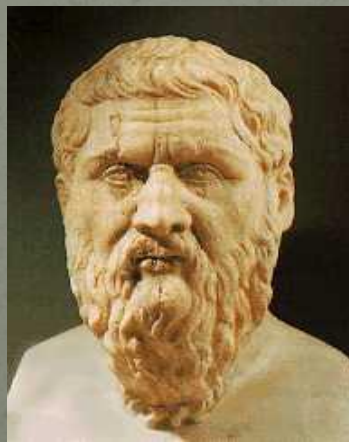
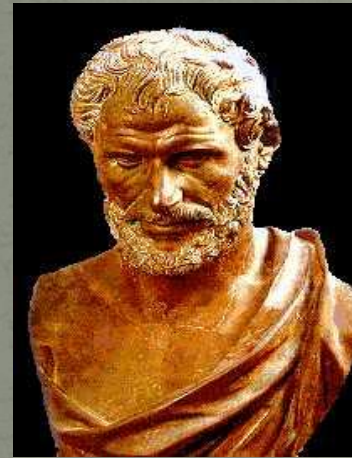
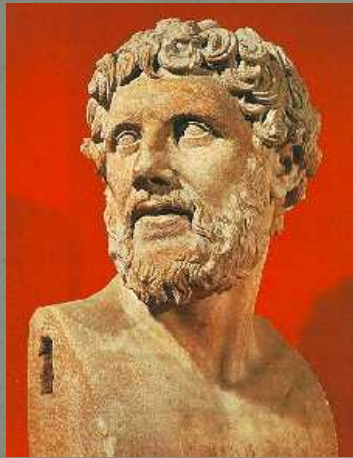
FILOZOFIJA ODGOJA

PREDAVANJE

BR. 10.

POVIJEST FILOZOFIJE

“Vječna filozofija” *philosophia parennis*

- Filozofi i danas kao i u prošlosti jedni drugima proturječe.
- Povijest filozofije je dijalog suprotstavljenih gledišta u traganju za istinom.
- Povijest filozofije je i sama filozofski proces, **povijest filozofije je filozofija.**

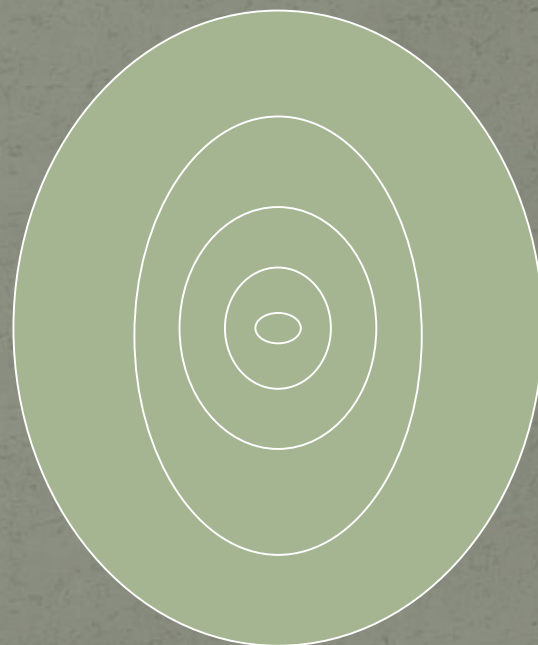
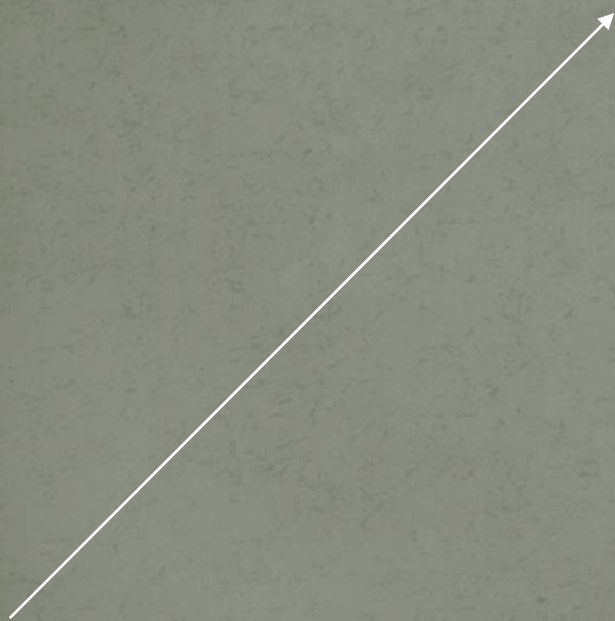
“Sramota filozofije”

- Pojedinačne znanosti pokazuju veličanstven napredak, očigledan u povećanju pozitivnog znanja i prevladavanju zabluda.
- Filozofija uvijek iznova postavlja ista pitanja, u njoj nema pozitivnih rezultata i konačnih zabluda. Time potvrđuje svoju “vječnost” i “neizbježnost”
- Povijest filozofije pokazuje drukčiji napredak od povijesti znanosti

Kako napreduje filozofija?

- Ne ovako!
(kao posebne znanosti)

- Ovako!

Britanski filozof A.N.Whitehead cijelu europsku filozofiju razumije kao "bilješke uz Platona".

”Povijest postaje dio nje (filozofije) same kao dio naše kulture, dio nas samih, koji ne možemo više misliti ni kao Platon, ni kao Aristotel, ni kao Demokrit, ni kao Heraklit, ali ni bez njih; kao što ne možemo biti ni individualne ličnosti bez našeg životnog iskustva, bez naše prošlosti.”

V. Filipović

Kalin, Ibid., str. 69. (Jaspers)

Kriterij vrednovanja

Filozofija = kritika

Povijest filozofije = filozofija

Povijest filozofije = kritika

Unutarnja (immanentna) kritika – prosudba logičke dosljednosti

Povijesna kritika – prosudba značaja za razvoj filozofske misli

Periodizacija povijesti filozofije

Antička filozofija

- **Kozmološko razdoblje grčke filozofije (VII. - IV. st.)**
Miletska škola (Tales, Anaksimenes, Anaksimandar), Pitagorejci (Pitagora, Filolaj), Heraklit, Elejska škola (Parmenid, Zenon), Demokrit
- **Antropološko razdoblje grčke filozofije (V. – IV. st.)**
Sofisti (Protagora, Gorgija) i Sokrat
- **Ontološko razdoblje grčke filozofije (IV. st.)**
Platon (Akademija), Aristotel (Peripatetička škola)
- **Etičko razdoblje helenističko-rimske filozofije (IV. B.C. - III. A.D.)**
Stoicizam (Zenon, Hrizip, Seneka, Epiktet, Marko Aurelije), Epikurejska škola (Epikur, Tit Lukrecije Kar), Skepticizam (Piron, Sekst Empirik)
- **Religiozno razdoblje helenističko-rimske filozofije (III. A.D.)**
novoplatonizam (Plotin)

Srednjovjekovna filozofija

- **Patristika** (II.-VI. st.)

Augustin, Boetije

- **Rana skolastika** (IX.- XII. st.)*

Ivan Scot Eriugena, Anselmo Canterburyjski, Petar Abelard, *Herman Dalmatin*

- **Zrela skolastika** (XIII. st)

Roger Bacon, Bonaventura, Albert Veliki, Toma Akvinski

- **Kasna skolastika** (XIII. – XIV. st)

Duns Scot, William Occam (Ockham)

Novovjekovna filozofija

- **Filozofija renesanse** (XIV.- XVI. st)

Plethon, Ficino, Kuzanski, Machiavelli, Morus, Bruno, *Matija Vlačić Ilirik*, *Frane Petrić*

- **Empirizam** (XVI.-XVIII. st)

Francis Bacon, Hobbes, Locke, Berkeley, Hume

- **Racionalizam** (XVII. st)

Descartes, Spinoza, Leibniz

- **Prosvjetiteljstvo** (XVIII. st)

Voltaire, Rousseau, *Josip Ruđer Bošković*

- **Klasični njemački idealizam** (XVIII.-XIX. st.)

Kant, Fichte, Schelling, Hegel

Pravci suvremene filozofije

(XIX. i XX. st.)

- **Voluntarizam** - Schopenhauer, Nietzsche
- **Filozofija egzistencije** - Kierkegaard, Jaspers, Sartre, Heidegger
- **Filozofija života** - Bergson
- **Personalizam** - Mounier
- **Pragmatizam** - Pierce, James, Dewey
- **Fenomenologija** - Husserl, Scheller
- **Fenomenološka antropologija** - Plessner, Gehlen

- **Pozitivizam** –
 - Comte, J.S.Mill
- **Neopozitivizam** (logički atomizam - Russell, logički pozitivizam – Wittgenstein, Carnap, kritički realizam – Popper)
- **Hermeneutika** – Gadamer
- **Marksizam i kritička teorija društva**
 - Marx, Horkheimer, Marcuse, Bloch, Habermas
- **Strukturalizam i poststrukturalizam**
 - Foucault, Derrida, Lyotard

- John Rawls